

Proč nám záleží na vzdělání

Názor Inclusion Europe na inkluzivní vzdělávání, 2021

Bydlet ve svém bytě či domě. Mít přátele. Rozhodovat o svém životě.
Být v něčem fakt dobrý.

Někam patřit.

Po takových věcech toužíme všichni. Pro sebe. Pro druhé.

Rodiče je chtějí pro své děti.

Učitelky a učitelé pro své studentky a studenty.

Ve škole se naše ambice začínají utvářet.

Tady se děti učí věci, o kterých si myslíme, že jsou důležité.

Tady se děti učí to, co je připraví na budoucí život a práci.

Tady se děti učí hrát a být s ostatními.

Škola je místo, kde začíná budoucnost našich dětí.

„Škola je manufaktura lidství.“¹

Potřebujeme školy, kde jsou **všichni studentky a studenti spolu.**

¹ Komenský

Protože tím se naučí spolu pracovat a být.
Rozumět a respektovat různé osobnosti a přístupy.
Vidět víc než jen „nálepky“ a „znevýhodnění“.

Potřebujeme školy zaměřené na **formování vztahů a dovedností pro život a práci.**

Protože to je, co si studenti ze škol odnášejí do své budoucnosti.

Naučí se hledat odpovědi a řešení každodenních problémů.

Najdou si, v čem jsou dobří a čím dovedou přispět ostatním v práci i ve společnosti.

Potřebujeme školy, kde mají **učitelé čas a dovednosti k tomu, podporovat každé dítě v jeho speciálním způsobu, kterým se učí.**

Protože neexistuje jedna cesta vhodná pro všechny. Nikdy neexistovala.

Dobrá učitelka a učitel vždycky najde způsob, jak podpořit to nejlepší v každé studentce či studentovi.

Pomůže jim připravit se na budoucnost a rozvinout jejich možnosti a dovednosti.

“Školní inkluze je pro mou dceru dobrá v tom, že je díky ní sociálně velmi zdatná. Umí si poradit v běžném prostředí, v tom rychlém prostředí, mezi běžnými lidmi. Zná situace, které můžou nastat. Zná i obtížné situace a učí se je řešit.”²

² Matka dcery s Downovým syndromem

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10117034229-168-hodin/220452801100906/obsah/787656-ridic-autobusu>

Došlo ke zlepšení

Naše hnutí bylo vytvořeno před mnoha lety, když nebylo k dispozici téměř nic, a snažilo se najít různá řešení. Vložili jsme spoustu úsilí do toho, aby se dětem s intelektovým postižením dostalo vzdělání.

Od té doby se situace zlepšila.

Každé dítě má právo na vzdělání. Existují silné právní předpisy, které toto právo chrání.³

Existují způsoby, jak uplatňovat inkluzivní vzdělávání.

Existuje mnoho nástrojů a postupů na podporu dětí s postižením.

Existuje mnoho škol, ve kterých děti bez a s postižením těžší ze společného učení.⁴

Existuje mnoho výzkumů a analýz toho, jak školní inkluze funguje.

Fungují příklady spolupráce i mimo systém vzdělávání, na podporu studentů, kteří přecházejí z jednoho stupně vzdělávání do dalšího, nebo ze vzdělávání do práce.

Existuje lidé s intelektovým postižením, kteří pracují jako učitelé či výzkumníci.

³ the Convention on the Rights of the Child, the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, The UNESCO Convention against Discrimination on Education, The Vienna Declaration and Programme of Action, The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education of UNESCO, Sustainable Development Goal 4 of the Agenda 2030, The Protocol number 1 to the European Convention on Human Rights (ECHR), The European Social Charter, The Council of Europe Disability Strategy 2017-2023, the 2020 case G.L. v Italy, The European Semester, The European Disability Strategy, the European Pillar of Social Rights

⁴ In **England**, the local education authority of Newham started in the 1980's reviewing its educational policies towards full inclusion of people with disabilities.

In **Portugal** policies towards inclusive education started in the 1980's and involved a long and broad process of consultation that resulted in the "Inclusive Education Law" of 2018.

In **Italy**, inclusive education is required by law with 0,03 % of students with disabilities in segregated educational settings.

Ale rozhodně to nestačí

Tisíce dětí s intelektovým postižením jsou stále úplně bez vzdělání. Jejich rodiny jsou ponechány, ať se starají samy.⁵

Bezpočet dětí s intelektovým postižením se stále neučí společně se svými kamarády a vrstevníky bez postižení.

To platí zejm. pro studenty s potřebami komplexní podpory.⁶

Segregované školství narušuje přirozené vztahy mezi dětmi, vede k omezeným pracovním příležitostem pro lidi s intelektovým postižením a představuje další zátěž pro žáky, rodiče i společnost.⁷

Inkluzivní školy existují a jsou financovány jako nahodilé příklady "dobré praxe"; chybí podpora rozšíření jejich know-how na celý systém.

Za inkluzivní vzdělávání se vede více bojů, aniž by navzájem uznaly společný cíl a spojily síly.

Politiky a praxe inkluzivního vzdělávání nejsou brány dostatečně vážně na to, aby byly zavedeny v hlavním vzdělávacím proudu.

Svět vzdělávání se však mění. Větší důraz se klade na osvojování mezilidských dovedností, na flexibilitu a připravenost řešit situace a problémy (na rozdíl od tradičního učení se faktům a číslům). V budoucnu to bude ještě důležitější.⁸

Zkrátka, svět se mění. A my musíme přizpůsobit to, jakým způsobem v něm prosazujeme a obhájíme pořádné vzdělání pro všechny.

⁵ In **Belgium**, the number of students in segregated education has steadily grown during the last ten years. In primary education, the percentage of students in segregated education has grown from 4.9% in 2008-2009 to 5.2% in 2017-2018. The percentage of children with disabilities attending segregated schools in the Flemish part of Belgium is very high (between 75% to 85%) and around 1000 would be exempt from compulsory schooling with no education at all.

In **the Netherlands**, 6300 children are not in school at all.

In **Spain**, 46.3% of students with intellectual disabilities reported difficulties to follow online classes, mainly to understand the teacher's explanations and assignments. 58.8% received support to continue their distance learning, but this support was mostly coming from their families, and residually from education centres.

In **Malta**, occupational centres closed during the pandemic, and students with disabilities were left behind as they lost their support.

⁶ How to include pupils with complex support needs in mainstream education <https://www.inclusion-europe.eu/how-to-include-pupils-with-complex-support-needs-at-school/>

⁷ Several hours to go to school: what solutions? 2018 https://www.rtbef.be/info/societe/detail_plusieurs-heures-pour-se-rendre-a-l-ecole-quelles-solutions?id=9859542

⁸ Perttu Pölönen at Europe in Action conference 2021: "Computers can do many jobs currently done by people (sitting in the office, typing on a keyboard) and people can do jobs more suitable to humans." "Education needs to adapt: Knowledge expires."

Tak tedy pojďme...

Udělejme další krok, a nechme segregované vzdělávání minulosti.

Poskytneme každé studentce a studentovi pořádné vzdělání.

Pojďme prosadit školy, ve kterých:

- se všichni studenti a studentky učí ve stejné třídě,
- způsoby vzdělávání jsou uzpůsobené potřebám každého dítěte,
- učitelky a učitelé mají dovednosti, čas, nástroje a podporu k tomu, aby poskytl pořádné vzdělání všem studentkám a studentům.

Pojďme se místo „příkladů dobré praxe“ zaměřit na to, jak změnit vzdělávací systém.¹⁰

Pojďme zajistit řádné financování a zdroje pro školy, aby mohly začlenit všechny děti a zajistit přístupnost a kvalitní vzdělávání.

Pojďme spojit síly s dalšími oběťmi segregace.

Segregace ve školách se netýká jen dětí s intelektovým postižením, ale také mnoha dalších dětí, například dívek, dětí s dalšími druhy postižení, dětí z přistěhovaleckého prostředí, romských dětí.⁹

Pojďme zajistit to, že vzdělávání bude inkluzivní ve všech etapách života, včetně celoživotního učení.

Pojďme zaručit, že změny ve vzdělávání fungují taky pro studenty s intelektovým postižením. To platí zejm. pro online nástroje a metody výuky na dálku.¹⁰

⁹ The **European Roma Grassroots Organisations** fights against the segregation of Roma children in the school context.

Gender and income inequalities: one additional school year can increase a woman's earnings by 10% to 20%. Education is a vital tool in the prevention of poverty and social isolation.

¹⁰ ***“The support structures need to be there first,” he adds, “and then everything else will fall in place.”*** - Tomás Murphy https://www.irishtimes.com/life-and-style/health-family/parenting/how-the-digital-world-has-given-some-people-voices-and-taken-others-away-1.4594195?mode=amp&_twitter_impression=true

Pojďme zajistit, aby vzdělávání nebylo jen o učení se, ale také o učení a o výzkumu. Lidé s intelektovým postižením se mají podílet na vzdělávání učení, prací ve vzdělávacím systému, výzkumem.

Podporujme a motivujme „speciální školy“ v tom, aby připravovaly své žáky na přechod do běžných škol. Mají spoustu důležitých znalostí, dovedností a zkušeností.

Let's encourage and **accompany "special schools "** to prepare and support students to transition to inclusive mainstream schools. They have accumulated important knowledge, skills and experience.

Pojďme zajistit, aby se na vzdělávání pro všechny mohl podílet každý, koho se to týká:

- Lidé s intelektovým postižením a jejich organizace.
- Rodiče, kteří bojují za budoucnost svých dětí.
- Lidé, kteří absolvovali společné vzdělávání a znají výhody, které jim přineslo.
- Učitelky a učitelé, jak z běžných tak „speciálních“ škol, které chtějí to nejlepší vzdělání pro své studentky a studenty.
- Další lidé, kteří sdílejí naši vizi o společné vzdělání.

Zbavme se zastaralých pojmů:

- Všechny studentky a studenti mají stejnou potřebu vzdělání a každý z nich má svůj „speciální“ způsob učení.¹¹ Není žádný důvod nálepkovat děti s intelektovým postižením, že mají „speciální potřeby“.
- Není žádný důvod nazývat společné vzdělávání „alternativním“. Slovo „alternativní“ může mít negativní vyznění. A neladí s tím, že společné vzdělávání má být běžný standard.

Nebudeme akceptovat zneužívání pojmů:

- Integrace není inkluze.
- Společné vzdělávání není ani to, když je student umístěn do běžné třídy (nebo školy), ale bez jakékoli podpory či úprav tak, aby mohl se mohl plně účastnit vzdělávání.

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=rsjnHCZOfg8>

Inkluzivní / společné	Segregované
<p>Děti s postižením chodí do místní školy, blízko svého domova.</p> <p>Děti s postižením jsou v běžné třídě.</p>	<p>Děti s postižením musí do vyčleněné školy, určené jen pro děti s postižením.</p> <p>I když jsou děti s postižením v běžné místní škole, jsou vyčleněni do zvláštní třídy jen pro studenty s postižením.</p>
<p>Přizpůsobení fyzického prostředí školy, flexibilní učební plán, který umožňuje přizpůsobit metody výuky a učení různým schopnostem, stylům učení a požadavkům, například materiál ve snadném čtení.</p> <p>Oceňování různých dovedností, které by lidé měli ve škole získat, s individuálními plány a podporou přizpůsobenou každému dítěti.</p>	<p>Umístění žáků se zdravotním postižením do běžných tříd bez jakýchkoli strukturálních změn, jako jsou například:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omluvit dítě na vozíku z hodiny přírodních věd, protože laboratoř není přístupná, - poskytnutí neslyšícímu dítěti tlumočnicka do znakového jazyka, ale žádného učitele nebo další děti, se kterými by se mohlo bavit. - nepřizpůsobení materiálů, hodnocení a aktivit. <p>Nízká očekávání a nedostatečné ambice vůči lidem s mentálním postižením.</p>
<p>Utváření dovedností pro další život a práci. Forming skills for future life and work.</p> <p>Navazování společenských vztahů a mezilidských dovedností.</p>	<p>Učení se o faktů o věcech (které většinou zastarají dřív, než dítě odejde ze školy).</p>

Charlie potřeboval vzdělání, které by mu umožnilo být sám sebou mezi ostatními. Po zbytek života měl být závislý na jiných lidech. Proto jsem chtěl, aby věděl, jak se rozhodnout, komu může věřit, a jak dosáhnout toho, aby ho ostatní respektovali. A to se naučil.

Udělal zkoušky? Ne.

Získal titul? Ne.

Naučil se být sám sebou? Určitě.

A není tohle to, proč většina z nás chodí do školy? Abychom zjistili, co se nám líbí, kdo jsme a jak komunikovat s ostatními?¹²

¹² Sue Swenson - "[Inclusive education paves the way to understand human rights](https://www.inclusion-europe.eu/)" - Inclusion Europe ([inclusion-europe.eu](https://www.inclusion-europe.eu/))

Ambition. Rights. Belonging.

www.inclusion-europe.eu

Avenue des Arts 3, 1210 Brussels, Belgium

secretariat@inclusion-europe.org

+32 25 02 28 15

[Twitter](#)

[Facebook](#)

[LinkedIn](#)

[YouTube](#)

[Instagram](#)

20 miliónů lidí s intelektovým postižením a jejich rodiny, z 39 zemí Evropy.

Co-funded by the European Union.

The European Union bears no responsibility for the contents of the report.